

Bijeenkomst 4: Orde 1 (18 en 20 maart)

Opening: Matteüs 9

³⁵Jezus trok rond langs alle steden en dorpen, Hij gaf de mensen onderricht in hun synagogen, verkondigde het goede nieuws over het koninkrijk en genas iedere ziekte en elke kwaal. ³⁶Toen Hij de mensenmenigte zag, voelde Hij medelijden met hen, omdat ze uitgeput en hulpeloos waren, als schapen zonder herder. ³⁷Hij zei tegen zijn leerlingen: 'De oogst is groot, maar er zijn weinig arbeiders. ³⁸Vraag dus de eigenaar van de oogst of Hij arbeiders wil sturen om de oogst binnen te halen.'

Numeri 27

¹⁵Mozes antwoordde de HEER: ¹⁶Moge de HEER, de God die aan al wat leeft de levensadem schenkt, dan iemand over het volk aanstellen ¹⁷die het kan leiden en de troepen kan aanvoeren, zodat het volk van de HEER niet wordt als een kudde schapen zonder herder.' ¹⁸De HEER zei tegen Mozes: 'Laat Jozua, de zoon van Nun, bij je komen; hij is een man die geestkracht bezit. Leg hem de hand op

26, 27: Verhaal	tweede volkstelling; dochters van Selofchad; Jozua volgt Mozes op
28-30: Wet	Dagelijkse, sabbat- en feestoffers; geloften
31-34: Verhaal	Wraak op de Midjanieten; de transjordaanse stammen; pleisterplaatsen op Israëls tocht; grenzen van het land; nieuw leiderschap; Levitische steden
35-36: Wet	Vrijsteden; moord; (gemengde) huwelijken tussen stammen

Lezen: Numeri 26: 1-4, 63-65

(Numeri 1: ⁴⁴Dit waren de aantallen die Mozes noteerde, samen met Aäron en de twaalf leiders van de Israëlieten, die elk aan het hoofd van een familie stonden. ⁴⁵Het aantal weerbare Israëlieten van twintig jaar en ouder dat ingeschreven werd, geordend naar families, ⁴⁶bedroeg in totaal **603.550**.)

Hier: ⁵¹Het aantal ingeschreven Israëlieten bedroeg **601.730**.

Lezen: Numeri 27

Het is van meet af aan belangrijk dat grond in handen blijft van families. Dat is ook de gedachte achter het Jubeljaar. In het oude Nabije Oosten gold de regel dat vrouwen geen bezittingen konden erven. Dat werd een probleem als iemand geen zoon had: het bezit ging dan voor de familie verloren. Om dat te voorkomen wordt hier een belangrijke regeling getroffen: ook dochters kunnen als erfgenamen een stuk door God gegeven land in de familie houden. Hieruit blijkt dat de wetten van Israël naar aanleiding van een actueel probleem werden aangevuld met nieuwe rechtsregels.

Maar van een echte wettelijke doorbraak die alle vrouwen ten goede zal komen, is hier nog geen sprake. Het lijkt immers vooral te gaan om het voortbestaan van de naam van

de vader. Om te kunnen erven zijn vrouwen bovendien nog steeds afhankelijk van het ontbreken van mannelijke erfgenamen, pas dan komen zij in beeld. En: uit de verzen 9-11 blijkt dat dochters weliswaar mogen erven, maar als er geen dochters zijn, wordt onmiddellijk weer overgegaan op de mannelijke lijn van ooms, oudooms, etc.

Lees ook hst. 36

Jozua wordt aangewezen als opvolger.

Het tweede deel van het hoofdstuk beschrijft de opvolging van de leider Mozes door Jozua. In de verzen 12-14 gaat het eerst over de dood van Mozes. Mozes mag het land zien, maar niet binnengaan. Deze verzen lijken wat los te staan van het vervolg. Over de dood van Mozes lezen we ook pas in Deuteronomium 34. Toch past vers 12-14 bij het vervolg, zeker als je de beschrijving van de dood en opvolging van Aäron ernaast legt, Numeri 20. In beide gedeelten wordt de berg genoemd waar Aäron/Mozes zal sterven 20:23 en 27:12.

Jozua wordt dus de nieuwe leider. In hem is de Geest, vers 18. Het woord voor Geest is ruach. Datzelfde woord staat ook in vers 16, waar het adem betekent. God geeft aan ieder mens de adem. Hij is soeverein. Jozua krijgt niet alleen de adem, maar ook de bijzondere werking van de Geest die hij nodig heeft om het volk te leiden. Jozua mag Mozes opvolgen, maar het is wel direct duidelijk dat hij eigenlijk niet in de schoenen kan staan van zijn voorganger. Het is moeilijk om zo'n grote leider op te volgen. Er staat dat Mozes een deel van zijn waardigheid of autoriteit moet geven, vers 20. Mozes had ook het voorrecht om direct met God te spreken. Jozua kan God om raad vragen via de priester die de urim heeft. De urim en de tummim (Exodus 28:30) - die daar meestal ook bij genoemd wordt - waren platte stenen die de priester op de borstplaat bij zich droeg. Wellicht hadden de stenen kleuren zodat hiermee bepaald kon worden of het antwoord 'ja' of 'nee' zou zijn. Verder blijkt uit het geheel van de Bijbel ook wel dat Mozes een veel prominentere rol vervuld heeft. Dat neemt niet weg dat Jozua ook veel mocht betekenen voor het volk Israël. In de tijd na hem verloor het volk het vertrouwen dat God hen zou helpen om het land in bezit te nemen.

Numeri 28 en 29: offers

- 3: Elke dag
- 9: op de sabbat
- 11: elke nieuwe maan
- 16: Pesach, 14de Nissan
- 26: Wekenfeest
- 29,1: Nieuwjaar
- 7: Grote Verzoendag (niet zo genoemd)
- 12: Loofhutten

In Numeri 28 en 29 staat een overzicht van de offers die op de feesten moeten worden gebracht. In Exodus en Leviticus staat ook uitleg over de feesten. In Numeri 28 wordt een overzicht gegeven van de publieke offers, en bij de andere gedeelten gaat het ook om individuele offers. De offers in Numeri 28 zijn offers die helemaal voor God bestemd zijn en niet deels worden gegeten door de priester of een individuele Israëliet.

Bij deze feesten en offers speelt het getal zeven een symbolische rol. Zeven als het getal van de heelheid. God zorgt voor Zijn volk en geeft hen alles om een goed leven te hebben. Er is bij God en op de feesten geen gebrek. De lammeren moeten ook zonder gebrek zijn, vers 3. De twee belangrijke offers in dit hoofdstuk zijn: het brandoffer dat helemaal verbrand moet worden en een geitenbok als reinigingsoffer/zondoffer.

Voordat de offers op de feestdagen besproken worden, zijn er eerst de aanwijzingen voor het brengen van het dagelijkse offer. Alle andere offers komen extra naast dit offer. De

andere offers werden waarschijnlijk na het dagelijkse offer gebracht. Elke ochtend en avond moeten er brandoffers gebracht worden. Dit geeft aan dat de offers voortdurend gebracht moeten worden, vers 6. **Dit heeft een belangrijke betekenis: God wil voortdurend, van het begin tot het eind van de dag, gediend worden.** Het is voor het volk enerzijds een grote verplichting en tegelijk mag het volk als kinderen van God leven en niet als slaven.

Na de dagelijkse offers worden de offers op de **sabbat** genoemd, vers 9. Het gaat om dezelfde offers als de dagelijkse, maar dan dus extra. Dan worden de maandelijkse offers genoemd, **elke eerste dag van de maand**, vers 11. De eerste dag van de maand is in de geschiedenis voor zover bekend altijd wel gevierd. Bij de maandelijkse offers en jaarlijkse feestdagen worden altijd één of meerdere jonge stieren en rammen geofferd en een geitenbok.

Na de beschrijving van de maandelijkse offers komen de jaarlijkse feesten. In de eerste maand is dat het **Pascha**. Dat wordt eerst thuis gevierd. Er staat geen toelichting op het Pascha dat thuis gevierd wordt, omdat het hier om publieke offers gaat. De volgende dag begint het Feest van de ongezuurde broden. Vijftig dagen na het Pascha komt het Wekenfeest. De eerste opbrengsten van de oogst worden gevierd, vers 26. Later kwam hier de herdenking van de wetgeving op de Sinaï bij. Het aantal jonge stieren en rammen is hier anders dan in Leviticus 23. Misschien heeft dit ermee te maken dat het in Numeri gaat om publieke offers en niet om individuele.

Bij de feesten in Israël speelt het getal zeven een belangrijke rol. Het is daarom niet toevallig dat de meeste feesten in de zevende maand zijn. Op de eerste dag is het de Dag van de trompet. In Numeri 10:10 staat dat God de opdracht geeft om de trompetten te maken. De trompetten hebben als functie om het volk bij elkaar te roepen of als signaal dat het volk verder moet reizen of dus voor de feestdagen. Later, rond de 3e/2e eeuw voor Christus werd dit feest het Nieuwjaarsfeest, **Rosj Hasjana**.

Het gaat in de lijst van Numeri 28 en 29 niet om details van de feesten maar om het aantal brandoffers en reinigingsoffers/zondoffers. Het zijn allemaal publieke offers. Meer informatie over de feesten staat in eerdere hoofdstukken zoals Leviticus 16 en 23. In Numeri 29 wordt bijvoorbeeld niet de naam genoemd van de Grote Verzoendag, gehouden op de tiende dag van de zevende maand. Die dag moeten de mensen zich vernederen, dat wil zeggen: ze vasten.

De meeste offers worden gebracht op het Loofhuttenfeest: elke dag 2 rammen, 14 lammeren, een geitenbok en een wisselend aantal jonge stieren – de eerste dag 13 en dan elke dag steeds één minder. Dit aantal is te verklaren uit het feit dat op deze manier op de zevende dag van het feest zeven jonge stieren geofferd worden. Het aantal offers op het Loofhuttenfeest is zelfs meer dan op alle andere feestdagen samen. Het Feest wordt ook het Feest van de inzameling genoemd. De grote hoeveelheid offers geeft aan dat God het volk een mooi land geeft om in te wonen. Op de laatste dag van het Loofhuttenfeest, de achtste dag, is er een samenkomst, de laatste keer van het jaar, en dit is de zevende samenkomst.

Lezen: Numeri 30:2-17

In de laatste hoofdstukken van Numeri gaat het over de rechten en positie van de vrouw. In hoofdstuk 27 ging het over het erfrecht van de vrouw en hoofdstuk 36 gaat daar verder op in. In hoofdstuk 30 gaat het over de gelofte en de eed van de vrouw. Hoofdstuk 30 gaat in principe over man en vrouw, maar de wetgeving over de man is één vers, namelijk vers 2. De rest gaat over de wetgeving voor de vrouw. Bij deze wetgeving speelt de vader of man een belangrijke rol, net als bij het erfrecht. In die tijd waren er patriarchale samenlevingen waarin mannen een dominante rol hadden en de vrouw minder rechten had.

Lezen: Numeri 31: 1-24
Wraak op de Midjanieten

Lezen: Numeri 32: 1-7, 18- 22 + 33
Ruben en Gad vragen om in het gebied van Jazer en Gilead te mogen blijven.

Numeri 33: de route...

Lezen: Numeri 34: Verdeling van Kanaän.

Lezen: Numeri 35: Vrijplaatsen
In Exodus 21 wordt voor de eerste keer over een vrijplaats gesproken (Ex 21:12-14). Daar betreft het nog geen stad, maar gaat het om het altaar. Eenmaal in het land zal de weg naar het altaar in Jeruzalem in veel gevallen te ver zijn om uit handen van de bloedwreker te blijven (Dt 19:6). Daarom heeft God vrijsteden gegeven. Dat zijn letterlijk toevluchtsteden. In Deuteronomium 4 en Deuteronomium 19 wordt ook op de

vrijsteden gewezen (Dt 4:41-43; 19:1-13). In Jozua 20 worden ze alle zes genoemd en als zodanig aangewezen (Jz 20:1-9). In Jozua 21 volgt de verdeling van de achtenveertig Levietensteden, inclusief de vrijsteden (Jz 21:1-42).

Numeri vertelt van Israël dat voor de grens van het beloofde land staat. Na de tocht door de woestijn is er aarzeling om de volgende stap te zetten (Num. 14). De vraag is vervolgens hoe het leven in het nieuwe land vormgegeven moet worden, zodanig dat het goede en rechtvaardige samenleven gewaarborgd wordt. 'De crisis is, dat dit volk de vrijheid niet aandurft en gedoemd wordt in de woestijn te blijven, totdat vrijwel de hele woestijngeneratie is uitgestorven. En dit alles speelt zich af binnen de tijdsgrens van één generatie, een veertig jaar'. Aan de orde zijn de opbouwprocessen van deze gemeenschap in wording.

De vrijplaatsen of vrijsteden, asielen, komen ter sprake bij de opsomming van de verdeling van het land onder de stammen van Israël (Num. 34, 35) wanneer eenmaal de overtocht over de Jordaan gemaakt zal zijn. De priesterstam van de Levieten komt in Numeri 35 apart ter sprake. Deze stam krijgt geen eigen land toebedeeld. De andere stammen moeten een deel van de steden die hun door het lot toebedeeld worden (34:13) aan de Levieten afstaan. In 35:6 is er direct al sprake van zes steden die als vrijplaats aangewezen moeten worden; ze behoren tot het quotum dat voor de Levieten gereserveerd wordt. Daarmee krijgen deze vrijsteden een status met bescherming onder de priesterdienst.

Vers 11 en 12: er is rond de vrijsteden onmiddellijk sprake van wetgeving. Ze zijn ingesteld om bescherming te bieden tegen bloedwraak. Kennelijk zijn er in de samenleving noodlottig verloopende gewoontes en gebruiken, waardoor iemand die de dood van een ander veroorzaakt heeft, zonder pardon zelf gedood moet worden. Om ruimte te scheppen voor een serieuze rechtsgang mag iemand die zonder opzet iemand gedood heeft, vluchten naar een vrijstad.